

Staatsbosbeheer zet boerderijen in de etalage

Monument te koop

Staatsbosbeheer zet zich niet alleen in voor natuurbescherming, het bezit ook honderden monumenten. Dat 'bezit' is van ons allemaal. Reden waarom de organisatie het liefst wil dat kastelen, forten, molens, hunebedden en andere historische bouwwerken voor iedereen beleefbaar zijn.

Komt een monument op de markt, dan ziet Staatsbosbeheer daar bij voorkeur een ondernemer die het maatschappelijke belang van de plek aanvoelt. Sterker, die daar juist naar op zoek was.

Zo kon op het Groninger Hogeland, in Maarhuizen, iedereen met een goed idee zich inschrijven om een van de mooiste boerderijen van de natuurbeschermers in langdurige erfpacht te nemen. Boerderij is trouwens zwak uitgedrukt: Enne Jans Heerd (heerd is Gronings voor boerderij – red.), ligt op een oude wierde, een woonheuvel die je in Friesland en elders terp noemt.

De wierde is maar liefst 6,5 hectare groot. Tot in de 18e eeuw stond er een compleet dorpje met kerk en al op. Nu pronkt er naast Enne Jans Heerd nog een kapitale boerderij maar de rest van het terrein

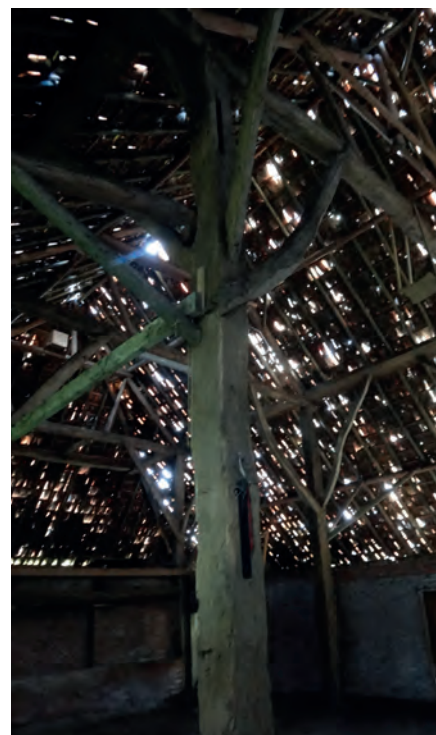
hoort bij de deal. Zij bestaat uit een kerkhof (het oudste graf dateert uit 1630), overgroeide fundamenten van een oude kloosterboerderij (een zogenoemd voorwerk dat hoorde bij de bezittingen van de

abdij Aduard), een romantisch laantje en - helemaal gratis - een fantastisch uitzicht over de grijze klei van het Groninger land. De horizon is er nog vrij. De boerderij zelf is van het kop-hals-romp-

type, waarbij de hals het oudste deel is, de kop een statig 19e-eeuws herenhuis en de romp bestaat uit twee gigantische schuren. De lijst met 'originele elementen' is schier eindeloos: prachtig glas-in-lood en hout-

snijwerk bij de ingangspartij, bedstedes, diepe muurkasten, schilderijen langs de plafonds en een landschapje boven de schouw, imposante balken in de kelders. Oude fruitbomen omzomen de boerderij.

De ietwat gevaarlijke weg die nu nog onder aan de wierde ligt, wordt een flink stuk verlegd waardoor het terrein helemaal vrij komt te liggen. Alleen het Pieterpad loopt er dan nog langs.

Open dag

Om de beste ideeën voor herbestemming uit de markt te halen maakte Staatsbosbeheer geruime tijd geleden bekend dat men zich kon inschrijven en op een open dag, heerd en wierde kon bekijken. Zo'n 70 ondernemers kwamen daar half april op af. Aan de uitkomsten van die samenkomst heeft de natuurbeschermer nu de handen vol: bepalen welk idee het kansrijkst is, waarbij sterk wordt meegewogen dat zij monumenten niet aan het publiek wil onttrekken. Het kan naar het zich laat aanzien van alles worden, van een Groninger Theetuin tot een biologische slagerij.

Ter Borg

Voor wie geen zin heeft in aanloop en zo rustig mogelijk wil wonen, Staatsbosbeheer verkoopt een monumentale boerderij in de buurtschap Ter Borg (gemeente Vlagtwedde). Het huis met gigantische schuur is 19e-eeuws en zonder fratsen. De kerkuil die er huist is bij de prijs inbegrepen.

Het gaat wel enige creativiteit vergen als je iets van deze schuur wilt maken. Aan de straatzijde mag niets aan het uiterlijk veranderd worden. Maar er valt wel ongelooflijk mooi licht door het dak naar binnen, gefilterd door de strodokken die onder de pannen steken.

Ook hier geldt dat het er alleen maar mooier op wordt. Allerlei troep, zoals oude ruiven, wordt opgeruimd. Maar dat is nog lang niet alles. Straks begint de heide direct bij het erf en achter de weides die met de erfpacht van de grond meekomen en gaat de lieflijke Ruiten Aa weer meanderen. Overal waar je kijkt staan monumentale bomen, vooral de oude eiken zijn een lust voor het oog.

Westerwolde

Eigenlijk is het vreemd dat dit gebied, Westerwolde, zo onbekend is in andere delen van Nederland. Het heeft namelijk een heel intiem landschap met bosjes, kronkelpaden en uiteraard de beek. Het lijkt alsof veel mensen het pas laat ontdekken. 'Groninger troebadoer' Alex Vissering schreef:

*Westerwolde, veur gain gold wol ik die ruilen
veur n
Stad mit minsien,
Westerwolde, doe bist t mooiste wa'k mie aal dij
joaren
Kon winsen.*

Geïnteresseerd in de boerderij Ter Borg? Kijk op de site van Funda (Borgerweg 7 te Sellinger). Informatie over Enne Jans Heerd in Maarhuizen is te vinden op <http://www.staatsbosbeheer.nl/natuurgebieden/hogeland/enne-jans-heerd>